

19-02-2017

Undervisningsplan

Skolebigården

frank toftum

1. Eftersyn af bifamilierne:

Det 1. eftersyn af bi familierne kan først finde sted efter at bierne har været på renselsesudflugt, så forstyrrelse ikke medfører bugløb

Ved 1. eftersyn af bi familierne, skal der især holdes øje med 2 ting.

Har bierne foder nok?

Er bunden inde i stedet dækket af døde bier?

Fodermængden kontrolleres samtidig med at stedet løftes af bunden, så den kan rengøres for døde bier og evt. skiftes.

Foder:

Føles stedet meget let er der ikke foder nok, og bi familien skal fodres. Skal veje ca. 12 – 16 kg.

Er stedet meget tung i den ene side og let i den anden skal placeringen af bi familien bestemmes.

Er stedet jævnt lige tung i begge sider og vejer tilstrækkeligt er yderligere undersøgelse ikke nødvendig.

Ved for lidt foder fodres der med en madpakke.

Hvis bierne sidder i modsatte side af foderet, skal der flyttes tavler med foder over til bierne og forseglingen brydes på en del af den tavle der sættes nærmest bierne.

Rengøring:

Bunden rengøres for døde bier og skiftes hvis den er beskidt (ekskremitter)

Materiel der skal anvendes:

1: stadekniv

2: tændt røgpuster

3: Balje eller lignende til opsamling af det affejede affald fra bunden

4: Ren bund

5: Stiv børste

6: Ramme til madpakke

7: Madpakke

I bigården

Låget tages af og lægges med oversiden mod jorden og stedet løftes af bunden og placeres skråt på låget.

Bunden rengøres og de døde bier fejes ned i den medbragte balje. Er bunden beskidt byttes den med den rene bund, og den beskidte medtages til rengøring.

Manger familien foder, fodres der med en madpakke.

Yderligere undervisning:

Der tales om vigtigheden af at mindske varmetabet og risikoen for innøgling af dronningen, hvis vi forstyrrer for meget.

2. Eftersyn af bifamilierne

Det 2. eftersyn af bi familierne skal være mere grundig end 1. eftersyn. Der skal tages højde for temperaturen, så hvis det er for koldt, skal man være opmærksom på ikke at afkøle familien for meget.

Det er her vigtigt at danne sig et overblik over biernes tilstand, hvor man forsøger at bedømme bistryrken, antallet af yngeltavler, fodermængde og udvikling.

Materiel der skal anvendes

1: Tændt røgpuster

2: Stadekniv

3: 2 bøjler til ophængning af tavler

4: Evt. En jomfrutavle.

I bigården

Taget tages af stadet og der pustes en lille smule røg ud over dækpladen inden den fjernes forsigtigt, så der er frit udsyn til familien. Bistryrken bedømmes ved at se hvor mange tavlegader familien fylder. Er der sket en udvikling siden 1. eftersyn?

Er der sket en fornuftig udvikling af familien undersøges der for hvor meget foder der er tilbage. Der skal være 2- 3 tavler med foder i slutningen af april. Stades lukkes igen

Er der ikke sket en udvikling i familien undersøges der for en æglæggende dronning, ved at den yderste tavle længst væk fra bierne tages op, og der arbejdes ind mod bierne stille og roligt, for at nå frem til en tavle med yngel. Er der yngel er der en med stor sandsynlighed en æglæggende dronning og det bør bedømmes om hun har tilstrækkelig plads til yngel. Ved for lidt plads sættes en jomfrutavle ned ved siden af yngellejet og de øvrige tavler anbringes i stadet. Den tiloversblevne tages med til opmagasinering (kan anvendes til en familie der mangler foder eller småfamilie). Stadet lukkes.

Findes der ikke yngel i stadet er dronningen død eller gold, og familien forenes med en anden familie med avispapirsmetoden.

Er familien lille, men med en dronning, kan den forenes med en anden familie (familie med god udvikling). Foreningen foregår ved at der lægges en side avispapir på den familie med god udvikling og oven på papiret anbringes et dronningegitter. Derover sættes den lille familie, og stadet lukkes med låget fra den store familie. Når begge kasser er fyldte med bier, sættes det øverste stade tilbage på sin plads med sit eget låg. Dronningegitret fjernes fra det andet stade og det udvides med en kasse.

Yderligere undervisning:

Der tales om varroa, og muligheden for at bruge en dronetavle. Der bruges ikke dronetavle i skolebigården, idet det vil betyde at vi skulle være der hver uge.

3. Eftersyn af bifamilierne

Bi familierne bør nu være i en god udvikling og de fleste familier skal have yderligere 1 kasse på, så de kommer til at stå på 2. kasser.

Er der ikke sket en udvikling siden sidste gang der blev set til familien skal årsagen forsøges fastslået.

Materiel der skal anvendes

- 1: Tændt røgpuster
- 2: Stadekniv
- 3: 2 bøjler til ophængning af tavler
- 4: Magasin med 6 jomfrutavler og 4 kunsttavler

I bigården

Taget tages af stadet og der pustes en lille smule røg ud over dækpladen inden den fjernes forsigtigt, så der er frit udsyn til familien. Bistyrken bedømmes ved at se hvor mange tavlegader familien fylder, og den skulle gerne fylde hele stadet.

Fylder bi familien hele stadet placeres det medbragte magasin oven på det nederst. Dækpladen placeres og stadet lukkes med taget.

Husk at placere det nye magasin med siden mod jorden eller på taget.

Er der ikke sket en udvikling af bi familien, så skal årsagen forsøges fastslået. Tavlerne tages op fra den side der er længst væk fra familien. Yngellejet gennemgås for sygdomstegn. (hullet yngelleje, kalkyngel, sækyngel, dårlig dronning, varroamider eller bipest). Konstateres det at bierne er syge, skal de behandles efter de retningslinjer for de enkelte sygdomme.

Skyldes den dårlig udvikling en dårlig dronning skal det overvejes om det er værd at holde liv i familien, eller om dronningen skal slås ihjel og familien forenes med en anden måske mindre familie, med avispapirsmetoden.

Yderligere undervisning:

Der tales om vigtigheden af at give bierne plads, så der har mulighed for at yngle på så mange tavler som muligt.

4. Eftersyn af bifamilierne

Bierne bør nu være i en god udvikling og dette eftersyn skal kun handle om udvidelse af staderne med yderligere magasiner.

Med et meget stort træk, kan en familie fylde et magasin med nektar på under 1 uge, hvorfor der ved et stort træk og med udsigt til fortsat stort træk skal overvejes om familien skal have 2 magasiner påsat.

Materiel der skal anvendes

1: Tændt røgpuster

2: Stadekniv

3: 2 bøjler til ophængning af tavler

4: 1 – 2 magasiner med 6 jomfrutavler og 4 kunstavler eller kun kunstavler hvis alle jomfrutavler er anvendt.

I bigården

Taget tages af stadet og der pustes en lille smule røg ud over dækpladen inden den fjernes forsigtigt, så der er frit udsyn til familien.

De medbragte magasiner placeres på taget, med det magasin med jomfrutavler øverst.

Er bierne begyndt at udbygge den yderste tavle i hver side skal der sættes mindst 1 magasin på. Har den udbygget de yderste tavler og fyldt dem med nektar, tages alle de tavler op af dette magasin med nektar og placeres i midten af det magasin der skal påsættes som 3'er. Der placeres en kunstavle i hver side af magasin nr. 2 (magasinet hvor der er taget tavler op fra). De øvrige kan være jomfrutavler hvis de haves.

Magasin 3 påsættes og magasin 4 placeres ovenpå. Stadet lukkes.

Yderligere undervisning:

Det er nu så varmt at der godt kan tages tavler op, og der vises åben yngel, forseglede yngel, forskel på forseglede yngel og forseglede foder/honning. Områder på tavlen med droneyngel påvises, ligesom der vises forskellen på en drone og en arbejderbi. Der skal ikke ledes efter dronningen, men går hun på en tavle vises hun.

5. Eftersyn af bifamilierne.

Bierne er nu ved at nærme sig sit højeste med hensyn til antal af stadebier. Dog er antallet af trækbier endnu ikke nået sit højeste, selv om der på denne tid af året er ca. 15000 trækbier og ca. 20000 stadebier i et veludviklet stade.

Vi skal ved dette eftersyn af bifamilierne sikre os bierne har tilstrækkeligt plads, og at dronningen har plads til at lægge æg.

Har bierne ikke plads nok risikerer vi at de sværmer, hvilket vil medføre at stadet mister en meget stor del af trækbierne, hvorfor indsamlingen af nektar går næsten i stå.

Materiel der skal anvendes

1: Tændt røgpuster

2: Stadekniv

3: 2 bøjler til ophængning af tavler

4: 1 – 2 magasiner med 6 jomfrutavler og 4 kunsttavler eller kun kunsttavler hvis alle jomfrutavler er anvendt.

I bigården

Taget tages af stadet og der pustes en lille smule røg ud over dækpladen inden den fjernes forsigtigt, så der er frit udsyn til familien.

For at lette biernes arbejde og vores når der skal slynges honning, samles de udbyggede og måske forseglede tavler i et magasin, der placeres øverst når stadet lukkes.

Gå gerne ned i kasse 2, og tag de tavler op hvor der kun er honning, og erstat tavlerne med kunsttavler, så byggebierne får noget at lave – dette er med til at hindre sværmning. Det samme gøres i kasse 3.

Er der stadig udsigt til et godt træk kan der over kasse 3 placeres en kasse med kunsttavler, og det udbyggede og nektarfyldte tavler samles i kasserne over. Ved at gøre det på denne måde lettes adgangen til de tavler der om kort tid skal slynges.

Er der ikke udsigt til træk, skal der være tavler med nektar lige omkring yngellejet, så vi ikke risikerer at yngelsætningen går i stå på grund af manglende foder.

Yderligere undervisning:

Der tales om hvorfor bierne sværmer, og hvad det indebærer hvis de sværmer. Der tales også om hvordan en sværm kan indfanges og sættes i en kasse.

6. Honninghøst.

Når der høstes honning gøres det bedst så tidligt som muligt, og gerne inden bierne flyver om morgenen.

Ved første honninghøst er det vigtigt at der efterlades honning/nekter tilbage i bistadet, svarende til ca. 2 tavler, ellers er der fare for at bierne kan begynde at sulte, hvis der ikke er nok at trække på. De skal jo dagligt bruge foder til ynglen.

Husk at når der høstes honning skal der ikke samtidig passes bier.

Materiel der skal anvendes

- 1: Tændt røgpuster
- 2: Stadekniv
- 3: Bibørste/fejekasse/biblæser
- 4: Mindst 1 tomt magasin. Der kan medtages 2.
- 5: Afdækning til magasinet med de fejede tavler. Kan være en sæk.
- 6: Evt. sæk til at lægge på jorden foran stadet.

I bigården:

Stadets låg tages af og placeres bag stadet, så det tomme magasin kan placeres ovenpå, for at få en bedre arbejdsstilling placeres det 2. tomme magasin oven på det 1.

Der blæses lidt røg ud over dækpladen, og den løftes forsigtigt af, samtidig med at der gives lidt mere røg.

De fyldte og mindst 1+3 forseglede honningtavler tages op og fejes rene for bier inden de placeres i det medbragte tomme magasin. Bierne fejes ud på sækken foran stadet. Husk at dække det tomme magasin til med den medbragte sæk, så bierne ikke flyver ned i magasinet.

Der fortsætte indtil den sidste honningtavle er høstet, hvorefter stadet lukkes med dækpladen. De fyldte magasiner transporteres ind i slyngerummet, og taget lægges til sidst på stadet. Efter slyngning af tavlerne sættes de igen tilbage på staderne, da bierne ellers ikke kan være i stadet. Bierne rengør også tavlerne for den sidste rest honning, og vi håber jo på yderligere træk og mere honning.

Yderligere undervisning:

Der tales om at det er vigtigt at honningen er moden (lavt vandindhold), og at man aldrig høster tavler med yngel. Husk at lægge vægt på at der ikke skal passes bier når der tages honning fra, og at det gerne må gå lidt hurtigt.

I slyngerummet:

Tavlerne skrælles og slynges og honningen sis af flere omgange.

Undervisningen består i at vise hvordan en tavle skrælles og slynges. Husk at fortælle hvorfor der køres med forskellige omdrejninger på slyngen.

Ligeledes fortælles om sining af honningen, og at det er vigtigt at honningen kommer under låg så hurtigt som muligt, da den eller suger fugt fra luften.

Der lægges også vægt på hygiejne – det er jo mad vi arbejder med.

7: Vinterleje.

Vinterlejet laves sidst i juni eller senest i starten af juli, da der går mindst 24 dage inden vi er sikre på at der ikke er mere yngel i tavlerne over dronningegitre.

Vinterlejet laves på følgende måde. 2 kunsttavler placeres med 1 i hver side. 2 tavler med pollen og foder placeres med 1 i hver side ved siden af kunsttavlen. Der placeres derefter 2 jomfrutavler, også med 1 i hver side. Kassen fyldes derefter med tavler med åben yngel og dronningen findes og sættes ned i kassen.

Inden bistadet igen samles placeres et dronningegitter over vinterlejet, så dronningen er lukket inde i den nederste kasse.

I kasse 2 og evt. 2 placeres de yngeltavler der tilbage, og honningmagasinerne placeres ovenpå.

Materiel der skal anvendes:

- 1: Tændt røgpuster
- 2: Stadekniv
- 3: Tomt magasin
- 4: 2 kunsttavler
- 5: 2 bøjler til ophængning af tavler
- 6: Dronningegitter

I bigården:

Låget tages af statet op placeres bag statet, i så lang afstand fra statet at der kan arbejdes omkring statet. Dækpladen fjernes samtidig med at der gives lidt røg. Dækpladen stilles op ad statet. Det øverste magasin løftes af og placeres på taget. Er der 2 tomme udbyggede tavler i dette magasin tages de ud af statet og anbringes på bøjlerne, der hænges på dette magasin. Er næste magasin også uden yngel placeres dette oven på de magasin der står på taget. Dette gøres indtil det første magasin med yngel erkendes. Inden dette magasin sættes over på de andre lægges dækpladen på det øverste magasin der står på taget. Så forhindrer vi dronningen i at gå fra yngellejet og ned i honningmagasinerne.

De sidste magasiner placeres oven på, med undtagelse af det nederste magasin (det gamle vinterleje), der placeres op stående på den ene side foran statet.

Det medbragte magasin placeres derefter på bunden, og de 2 kunsttavler placeres med 1 i hver side. Derefter findes der 2 gode fodertavler gerne med meget pollen, der placeres ved siden af de 2 kunsttavler. De 2 jomfrutavler vi hængte uden på det øverste magasin placeres ved siden af fodertavlerne. Dronningen skal findes og placeres på en af de 4 tavler med åben yngel der derefter placeres i det nye vinterleje.

Der lægges dronningegitter over vinterlejet inden de resterende kasser anbringes over gitret, gerne med den gamle kasse 1 lige over gitret.

Yderligere undervisning:

Det tales om hvorfor der skal være en åbning over gitret (droner skal kunne komme ud)

8: Småfamilie.

Småfamilierne laves i løbet af juni måned eller senest i forbindelse med etablering af vinterlejet.

Småfamilien etableres i et nyt stade, bestående af bund, magasin, indskud, dækplade og låg. Husk at indsnævre flyvespalten til 1 cm i bredden, eller hel lukkes det, hvis familien skal flyttes et andet sted hen. Det er nødvendigt hvert år at lave et antal småfamilier, så man har nogle ekstra, hvis der dør familier i løbet af den kommende vinter.

Materiel der skal anvendes:

- 1: Tændt røgpuster
- 2: Stadekniv
- 3: Tomt magasin
- 4: 6/7 kunsttavler
- 5: bund
- 6: Dækplade
- 7: Tag
- 8: 2 bøjler til ophængning af tavler
- 9: Evt. indskud.
- 10: Dronning

I bigården:

Det nye stade placeres bag og mellem de stader der skal levere bier til den nye familie. Den placeres en kunsttavle ved stadevæggen i den side med flyvehullet, og resten lægges på taget.

Stadet der skal levere bier åbnes på sædvanlig vis, og de magasiner der kun indeholder honning stilles over på taget.

Dronningen skal nu findes, og den tavle hun går på placeres i den øverste kasse af de der står på taget.

Der skal nu findes 3 tavler med yngel, og det må gerne være forseglede yngel. Endvidere skal der vindes 2 tavler med foder/pollen, som anbringes på hver side af yngeltavlerne i det nye stade. Alt afhængig af hvor mange bier der sad på de tavler der blev anbragt i det nye stade, rystes der bier ned i stedet fra 1 – 3 tavler. Der lægges straks dækplade på det nye stade.

Det gamle stade ordnes, så de tavler med yngel/foder rykkes ind mod midten, og der fyldes kunsttavler i stedet så alle kasserne bliver fyldte med tavler. Tavlen med dronningen placeres ca. der hvor den blev taget fra.

Alle kasserne flyttes over på stedet og stedet lukkes.

Småfamilien placeres på sin nye plads, og der tilsættes en dronning i indføringsbur, der sættes fast mellem 2 yngeltavler. Husk at fjerne den lille forsegling ved foderet på indføringsburet, så de kan spise dronningen ud. Dronningen kan både være uparret eller parret. Husk at åbne flyvehullet, hvis det har været lukket.

Yderligere undervisning:

Der kan også laves småfamilier uden at tilsætte en dronning – de kan lave en selv – dog skal der være æg/meget unge larver i en af tavlerne der bruges til småfamilien.

Det er vigtigt at kontrollere fodermængden og evt. fodre en småfamilie. Har kun meget få trækbier i starten.

Er der ikke tavler/bier nok i en familie, kan der sagtens samles tavler fra flere familier og sættes sammen i småfamilien.

9: Eftersyn 1 uge efter etablering af vinterleje.

De bier der går over dronningegitret kan føle sig dronningeløse. Hvis de gør det så bygger de 1 eller flere dronningeceller, som skal fjernes 1 uge efter etablering af vinterlejet, så der ikke pludselig går en dronning over gitret.

Materiel der skal anvendes:

1: Tændt røgpuster

2: Stadekniv

3: 2 bøjler til ophængning af tavler

I bigården:

Stadet åbnes på sædvanlig vis, og de øverste magasiner der ikke indeholder yngeltavler stilles over på taget.

Alle yngeltavler gennemgås derefter for dronningeceller og eventuelle dronningeceller fjernes. Der kigges samtidig efter æg i tavlerne (der kan have været 2 dronninger i familien).

Når alle tavler (undtaget i magasinet under dronningegitret) er gennemgået samles stedet igen og der afsluttes med at lægge låget på plads.

Yderligere undervisning:

I forbindelse med gennemgang af stedet kan der ses efter sygdomme. Der kan f.eks. ses efter bier med deforme vinger, hvilket tyder på et højt varroa tryk.

Der kan måske også findes mider på bierne.

Er der tavler med dronningeceller kan der tales om muligheden for at bruge tavlen til start af en småfamilie.

10. Eftersyn af bifamilierne fra eftersynet efter vinterlejet og til slyngning.

I perioden fra etablering af vinterlejet og til sidste slyngning er der ikke meget at gøre hos bierne. Der skal kun holdes øje med at der til stadighed er tilstrækkeligt plads til nektar hvis der kommer et godt træk.

Materiel der skal anvendes:

1: Tændt røgpuster

2: Stadekniv

3: Evt. magasin med tavler

I bigården:

Låget tages på sædvanlig vis og der kigges ned i den øverste kasse. Er kassen fyldt med nektar/honning er det nødvendigt at kontrollere om der er yderligere plads længere nede i stadet.

Er der plads lukkes stadet. Mangler der plads kan det yderligere magasin med fordel placeres lige over dronningegitret, så bierne ikke behøver at slæbe honningen helt op i toppen af stadet.

Yderligere undervisning:

Der kan tales om at det her i den periode kan holdes ferie. Er der tilstrækkelige magasiner på, og de tavler med yngel bliver tomme, så vil det kun i meget sjældne tilfælde ske at bierne kommer til at mangle plads. Antallet af bier er også på vej ned i den periode, hvorfor den indsamlede mængde nektar også begrænses.

11. 2. honninghøst.

Når der høstes honning gøres det bedst så tidligt som muligt, og gerne inden bierne flyver om morgenen.

Ved den sidste honninghøst, skal alle magasinerne over dronningegitret med hjem, og de tavler med honning skal i slyngerummet.

Husk at når der høstes honning skal der ikke samtidig passes bier.

Materiel der skal anvendes

- 1: Tændt røgpuster
- 2: Stadekniv
- 3: Bibørste/fejekasse/biblæser
- 4: Mindst 1 tomt magasin. Der kan medtages 2.
- 5: Afdækning til magasinet med de fejede tavler. Kan være en sæk.
- 6: Evt. sæk til at lægge på jorden foran stadet.
- 7: Evt. Fodermagasin

I bigården:

Stadets låg tages af og placeres bag stadet, så det tomme magasin kan placeres ovenpå, for at få en bedre arbejdsstilling placeres det 2. tomme magasin oven på det 1.

Der blæses lidt røg ud over dækpladen, og den løftes forsigtigt af, samtidig med at der gives lidt mere røg.

Tavlerne tages op og fejes rene for bier inden de placeres i det medbragte tomme magasin. Bierne fejes ud på sækken foran stadet. Husk at dække det tomme magasin til med den medbragte sæk, så bierne ikke flyver ned i magasinet.

Der fortsætte indtil den sidste honningtavle er høstet, hvorefter dronningegitret fjernes og fodermagasinet placeres oven på. Stadet lukkes med dækpladen oven på fodermagasinet. De fyldte magasiner transporteres ind i slyngerummet, og taget lægges til sidst på stadet.

Yderligere undervisning:

Husk at lægge vægt på at der ikke skal passes bier når der tages honning fra, og at det gerne må gå lidt hurtigt.

I slyngerummet:

Tavlerne skrælles og slynges og honningen sis af flere omgange.

Undervisningen består i at vise hvordan en tavle skrælles og slynges. Husk at fortælle hvorfor der køres med forskellige omdrejninger på slyngen.

Ligeledes fortælles om sining af honningen, og at det er vigtigt at honningen kommer under låg så hurtigt som muligt, da den eller suger fugt fra luften.

Der lægges også vægt på hygiejne – det er jo mad vi arbejder med.

Tavlerne sorteres så alle tavler der har været ynglet i sendes til omsmelting. De pæneste tavler anbringes i magasiner, der stables med 2 sider avis mellem magasinerne. Derved undgås voksmøl.

12: 1. fodring.

1. fodring skal altid foretages samme dag som honningen blev taget fra bierne. Det er vigtigt at bierne ikke tror at der ikke er mere mad, og at dronningen derfor stopper æglægningen.

Der fodres med 10 l flydende foder til hver familie.

Materiel der skal anvendes

1: Spand

I bigården:

Låget og dækpladen tages af, og der hældes 10 l foder ned i fodermagasinet, hvorefter stadet igen lukkes.

Yderligere undervisning:

Der omtales andre måder at fodre på. Spand i et tomt magasin over vinterlejet. Fast foder. Fodring i spand med små huller i låget. Fremstilling af sukkerfoder: 1 kg sukker og 6,5 dl vand.

Der kan også tales om røveri og ikke mindst hvepse, og hvordan men kan hjælpe bierne med at holde dem ude.

12. Yderligere fodring.

Der fodres 1 – 2 gange yderligere, så bierne i alt har fået 20 kg rent sukker. Man kan også veje stadet ved at veje det af 2 omgange, hvor der vejes 1 side ad gangen. De 2 tal lagt sammen skal give 35 kg.

Vejes stadet inden sidste fodring og det f.eks. vejer 31 kg gives der 4 kg foder.

Materiel der skal anvendes

1: Spand

I bigården:

Låget og dækpladen tages af, og der hældes 10 l foder ned i fodermagasinet, hvorefter stadet igen lukkes.

Yderligere undervisning:

Der kan tales om at fodringen skal være afsluttet inden starten af september.

13. Varroa behandling.

Varroa miden blev første gang observeret i Danmark i 1984, og blev på de efterfølgende 10 år spredt til hele Danmark undtagen Anholt, hvor den endnu ikke findes.

I starten behandlede man ikke bierne for varroa, men der gik ikke mange år inden det blev nødvendigt.

I starten behandlede man bierne med forskellige former for pesticider, der medførte resistens for de forskellige former for giftstoffet.

Danmarks biavlerforening udarbejdede derfor den sikre strategi, hvor der ikke anvendes gift, hvilket ikke medfører udvikling af resistens.

I skolebigården bruges ikke droneyngelfjernelse, da vi så skulle mødes 1 gang om ugen. Bierne behandles for varroa i august med thymol 2 gange med 14 dages mellemrum.

I december eller januar behandles de også med oxalsyre.

Materiel der skal anvendes

- 1: Tændt røgpuster
- 2: Stadekniv
- 3: 1 thymol strimmel
- 4: Saks
- 5: Varroa indskud til at lukke bunden på statet

I bigården:

Læget tages af og placeres op ad statet. Bierne beroliges med lidt røg, og fodermagasinet tages forsigtigt af.

Thymol strimlen klippes over og de to halvdele placeres direkte oven på bærelisterne, med en på ca. 3. ramme fra hver side.

Statet lukkes, og indskuddet placeres i bunden på statet.

Yderligere undervisning:

Der tales om vigtigheden af at behandle for varroa mider, og om de øvrige former for behandling, der er omtalt i den sikre strategi.